

Seisukohad avaliku väljapaneku ajal Tartu kultuuristrateegia 2035 eelnõule laekunud ettepanekute osas

Ettepanek	Seisukoht	Põhjus
<p>Ootaks konkreetset lähenemist probleemile, et trennis, huviringis ei saa käia rahapuuduse tõttu. Näiteks üks trenn ja üks kultuurihuviring linna kulul. Olen puuduva töövõimega, küllap on selliseid õnnetuid üksikvanemaid veelgi. Lapsed õpivad hästi, lõpetasid kooli/klassi kiituskirjaga, käiksid ka trennis, ent rahaliselt pole võimalik.</p>	<p>Arvestada osaliselt</p>	<p>Tartu linn toetab eraõiguslikke huvihariduse ja huvitegevuse ühinguid pearaha põhiselt ning toetus ühe lapse kohta sõltub tegevuse kvaliteedi näitajatest. Ühe lapse eest saab toetust kuni kahes tegevuses osalemise eest. Lisaks on linnal kolm munitsipaalhuvikooli ning huvitegevust pakuvad üldhariduskoolid õppetöövälise tegevusena. Üldiselt on üldhariduskoolide juures toimuvad huviringid tasuta või soodsamad. Linnal ei oleks võimalik pakkuda täiesti tasuta huvitegevust, kuna tegevused on niivõrd erinevad (sh erineva kuluga), et ei oleks võimalik täpselt välja arvestada, kui palju mingi lapse peale kulutada. Küll aga on strateegias lahendamist vajava väljakutsena liikumise ja spordi peatükis toodud "Kättesaadavus ja võrdsed võimalused" ning selle juures tegevussuund "2.2.1. Toetuste süsteemi läbipaistvuse ja usaldusväarsuse suurendamine", mille juurde kuulub ka analüüsimine, kuidas suurendada huviharidusse kaasatust ka vähemkindlustatud peredele ning kuidas pakkuda mitmekülgseid ja jätkusuutlikke võimalusi. Eesmärgiks on tasakaalus ja sihipärasem rahastus. Juba täna on kõigil linnalt toetust saavatel ühingutel kohustus rakendada meetmeid majanduslikult vähekindlustatud või erivajadusega harrastaja huvihariduses osalemise soodustamiseks. Seega soovitame õppe- või osalustasu soodustuse või vabastuse saamiseks pöörduda huviharidust pakkuva ühingu poole. Teadlikkuse tõstmiseks töömehe asjakohase info välja ka Tartu linna kodulehel.</p>

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>Kindlasti peab tegelema füüsilise juurdepääsetavusega sündmuskeskustele (klubid), kus toimuvad kontserdid ja teatrietendused. Näiteks mina ratastoolikasutajana, olen pidanud juba aastaid loobuma sündmustest, mis toimuvad Genialistide klubis, Uues teatris või klubis "Rock'n'Roll Heaven" (lisaks "Contriber & Philly Joe's Tartu"), mis on orienteeritud just mind huvitavatele sündmustele ja pole hoonetena füüsiliselt juurdepääsetavad. Alternatiiviks on viia sündmused ligipääsetavatesse paikadesse (nt ERM, Chaplin'i pubi). Loodan, et kavandatav Siuru tuleb maksimaalselt juurdepääsetav.</p>	Arvestada osaliselt	<p>Ligipääsetavus on üks Tartu linna arengukava ja ka kultuuristrateegia fookusteemasid ning järgneva kümnendi keskne prioriteet. Ühe kultuuri valdkonna väljakutsena on sõnastatud "Kultuuriline ligipääsetavus ja kättesaadavus" ning tegevussuund "1.1.3. Kultuurivaldkonna ligipääsetavuse parandamine". Linn töötab selle nimel, et kõik kultuuriasutused, sh ajaloolistes hoonetes tegutsevad asutused oleksid füüsiliselt ja sisuliselt kättesaadavad kõigile, sealhulgas erivajadustega inimestele. Selleks arendatakse vajaduspõhiseid toetusmeetmeid ligipääsu tagamiseks ja hoonete kaasajastamiseks või kehtestatakse olemasolevates meetmetes prioriteete ligipääsetavuse suurendamiseks. Samuti toetatakse öö- ja alternatiivkultuuri (tegevussuund 1.1.5.)</p>
<p>Tere, Kuivõrd strateegia kavandi kodulehel toodud info on killustunud ja pudistatud erinevateks alateemadeks, siis ei õnnestunud leida (kuigi vbo on info olemas) linna esinduskollektiivide (tantsijad, lauljad - nt Tartu Ülikooli ja Eesti Maaülikooli ühise MTÜ Tartu Üliõpilasmaja katuse all tegustevad kollektiivid) ja linna spordiesindus(mees)(nais)kondade (korvpall, võrkpall, jne) olulisust ja puutepunkti linnale.</p>	Arvestada osaliselt	<p>Täpsustame strateegiat. Rõhutame tippspordi teema all esindusvõistkondi (2.4.1.) ning kultuuri all linna jaoks olulisi kollektiive ja organisatsioone (1.1.1.). Kultuuristrateegiasse ei lisata viiteid konkreetsetele kollektiividele või institutsioonidele, kuna see on strateegia tasandit arvestades liiga detailne informatsioon.</p>

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>1.1.6 Öö- ja alternatiivkultuuri toetamine: “... töötab linn välja tervikliku lähenemise, mis arvestab nii loovisikute, korraldajate kui ka kogukondade vajadustega.”</p> <p>– Väga hea ja vajalik tähelepanuosutus, ent sellisel kujul jääb äärmiselt üldiseks ja tõenäoliselt valmistab ka pettumust. “Terviklik lähenemine” võib tähendada mistahes mahtu ja vormi, seepärast tuleks punkti sisu täpsustada, et väärtustada ja toetada Tartu kultuurielu mitmekesisust päriselt, konkreetselt ja arusaadavalt.</p> <p>Ettepanek uueks sõnastuseks:</p> <p>“... töötab linn koostöös professionaalse välise ekspertgrupi või teenusepakkujaga välja põhjaliku strateegia koos praktilise rakenduskavaga, mis arvestab loovisikute, korraldajate, kontserdipaikade ja kogukondade vajadustega. Kõiki öö- ja alternatiivkultuuri sidusgruppide esindajaid kaasatakse alates kava koostamise algusfaasist esinduslikus mahus, et toetada Tartu alternatiivkultuuri ja ööelu kogu oma mitmekesisuses.</p>	Arvestada osaliselt	Täpsustame sõnastust punktis 1.1.5. „Tartu on tuntud oma põneva ja eri sihtgrupe kõnetava öökultuuri ning alternatiivsete tegevuspaikade poolest. Selleks, et toetada mitmekesist ja kvaliteetset öökultuuri ning eri alternatiivkultuuri ilminguid, töötab linn välja tervikliku ööelustrateegia koos detailse tegevuskavaga, mis arvestab nii loovisikute, korraldajate kui ka kogukondade vajadustega. Tartu vajab alternatiivkultuuri arenguks kaasaegseid, ligipääsetavaid ning keskkonda hästi sobituvaid ruume.“
<p>1.1.6 Öö- ja alternatiivkultuuri toetamine: “Tartu vajab kaasaegseid ruume, mis looks soodsa pinnase alternatiivkultuuriga tegelejatele ning seda ümbritsevat kogukonda arvestavalt.”– Kiiduväärselt osutatakse siin Tartu kultuurikorraldajate, -tegijate ja loojate jaoks üliolulisele ruumide puuduse valukohale. Sõnastust saaks veidi parandada, välistamaks, et see viitab arvamustele, et a) soodsa pinnase kultuuriga tegelemiseks loovad kaasaegsed ruumid, mitte loojate sisemine motivatsioon jpm tegurid; b) Tartus ei oleks juba tegutsevad kultuuriasutusi, kus kunst, kultuur, sündmussarjad ja mitmekesisus elavad ja on ka populaarsed (alternatiivsematest nt Ajuokse Avangaar, Kivi, Ula, Elektriteater, Genialistide Klubi); c) ruumide kaasaegsus on Tartus alternatiivkultuuriga tegelejate esimene vajadus (kuna vaid see on KU35-s kirjas); d) uued kaasaegsed ruumid sobiksid universaalselt kõigile Tartu alternatiivkultuuriga tegelejatele ja laheneks ruumide puuduse probleem (n-ö saab nad panna ühte kohta kuhugi kaugele silma alt ära); e) Tartu alternatiivkultuurimaastikul tegutsejad ei moodustaks ise kogukondi ning ei arvestaks juba praegu “ümbritsevate kogukondadega” (NB! üksikute indiviidide lobi ja mõnel juhul ka füüsiliselt vägivaldne mõjutustegevus) ei ole esinduslik kogukond, millega peaks arvestama); f) ruumide puuduse leevendamine täpsustamata mahus oleks võluvits, millest piisaks, et Tartu kultuurielu mitmekesisus õitseks ning väljendaks kogu oma potentsiaali (muutes sellega linna veelgi populaarsemaks, rahvusvahelisemaks, euroopalikumaks, tulevikkuvaatavaks); g) alternatiivkultuuriga tegelejad ei leiaks ise ruume, mis jäävad kättesaamatuks muudel</p>	Arvestada osaliselt	Täpsustame sõnastust strateegias (tegevussuund 1.1.5.). Lisaks juhime tähelepanu, et linn on koostamas Ööelu strateegiat, mis peaks valmima 2025 aasta lõpuks.

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>põhjustel, nt rahalistel (puudub remondiraha, võimekus üüri maksta jmt) või puudub kogemus ruumide majandamisel (juriidiline tugi, lepitusabi jmt).Ettepanek uueks sõnastuseks: Et Tartus oleks soodne pinnas alternatiivkultuuriga tegelejatele, pakub linn toetusi ja teenuseid, nagu ta teeb seda ka teistele kultuurikihtidele. KU35 raames tehakse lisaks:a) Kaardistatakse tegutsevate Tartu alternatiivkultuuritegijate ja populaarsemate kultuuriasutuste füüsilised, sotsiaalsed, eneseteostuslikud jt vajadused, mida saab toetada ja vajakajäämised, mida saab parandada;b) Koostatakse tänaste puuduste kõrvaldamiseks tegevusplaan, mille sündimisse on kaasatud nii kultuuritegijad kui kogukonnad, ja viiakse see järk-järgult 2035. aastaks ellu;ba) Plaan koostatakse seejuures põhimõttel, et võimalike kultuuritegijate ja kogukondade konfliktide ennetamiseks ja lahendamiseks tegutsetakse ühiselt konfliktiallika vastu, mitte omavahel võideldes.bb) Plaan põhineb sotsiaalsel kokkuleppel ja kestlikel põhimõtetel, mis jäävad Tartus kehtima ka tulevikus ning aitavad kommunikatsiooni- jpm probleeme ennetada;c) Jätkatakse alternatiivkultuuriga tegelejate toetamist rahaliste meetmete kaudu, pöörates eraldi tähelepanu tõhusale kommunikatsioonitööle ka alternatiivkultuurimaastikul, et oldaks teadlikud olemasolevatest toetustest ja teenustest, pakkudes jätkuvalt tasuta nõustamist taotluste koostamiseks;d) Monitooritakse Tartu alternatiivkultuurimaastiku tervist perioodiliselt, leides lahendusi tekkinud muredele, seeläbi ennetades suuri ja kalleid konflikte. Kui siiski tegeleda ainult väikese osaga suurest võrrandist, mis ei ole küll strateegiliselt kuigivõrd kestlik ja terviklik, võib kirjutada ka nii:Alternatiivkultuuriga tegelejate ruumipuudusega võitlemiseks pakub linn spetsialiseeritud tuge ja nõustamist olemasolevate kultuurikeskuste renoveerimiseks ja parendamiseks ning uute tegevuskohtade leidmiseks ja majandamiseks.</p>		

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>Viide: https://tartu.ee/sites/default/files/uploads/Kultuur%20ja%20vaba%20aeg/toetused/Huvihariduse%20tegevustoetused_koondtabel%207-19_2025.pdf</p> <p>3. Tingimus > Juhendaja kvalifikatsioon > Sport > täiendav toetusmäär 24 €</p> <p>Spordialal vähemalt 50% klubi treeneritest omavad 5. kutsetaset. * spordialal, millel puudub spordiala spetsiifiline kutsestandard, peavad treeningrühmade kõik juhendajad omama kehakultuurialast kõrgharidust.</p> <p>Meie vaatest - noor ja arenev spordiala, jõuliselt laienev ja kasvav spordiklubi - tundub sääraselt sõnastatud nõue keeruline püüda. Meie kogemuse järgi on vaja 5-7 alustavat treenerit, et jõuda ühe EKR 5 tasemel treenerini. See tähendab, et EKR 3 ja 4 tasemel treenereid (need, kes on EKR 5 poole teel) on alati rohkem kui EKR 5 tasemel treenereid. Samasugune loogika kehtib ju tegelikult ka teistel elualadel, et püramiidi tipp on alati kitsam kui selle alumine osa. Siin võiks olla erandeid, mis võimaldavad spordiklubidel võtta vajadusel tööle ka rohkem madalama kvalifikatsiooniga treenereid eeldusel, et need inimesed tegelevad samal ajal oma kvalifikatsiooni aktiivse tõstmisega.</p>	Arvestada osaliselt	<p>Täpsustame strateegiat tegevussuunas 2.3.1. muuhulgas järgmiselt: „Linn töötab selle nimel, et parandada treenerite töötingimusi ja pakkuda konkurentsivõimelist töötasu. Tähelepanu pööratakse ka treenerite järelkasvule, sh noortreenerite järelkasvu toetamisele kvalifikatsiooni tõstmise protsessi käigus.“</p> <p>Toetustingimusi täpsemalt KU35-s ei sõnastata, kuid kultuuriosakond arutab ja analüüsib noortreenerite järelkasvuks võimaliku toetuse vajadust ja võimalust.</p>

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>Spordi ja liikumise valdkonnas on strateegia väga hästi kirja pandud, kiidan!</p> <p>Mõned mõtted mul tekkisid ja võib olla just tippspordi poolelt võiks midagi mõõdikute alla juurde lisada.</p> <p>Näiteks: Medalite/TOP10 kohtade arv noorte ja täiskasvanute tiitlivõistlustel. Tartus on väga paljudel erinevatel spordialadel noori ja ka täiskasvanuid, kes maailma täielikus tipus tegusid teevad. Parimate tänuüritusel neid küll tänatakse, aga miks mitte ka mõõdikuna aastate lõikes selliste sportlaste arvu kasvu või langust jälgida.</p> <p>Olümpiamängudel osalevate tartlaste arv. Suveolümpial osales Eestist 24 sportlast ning neist lausa 6 Tartust, mis on väga kõva saavutus. Kahjuks antud statistikat ei leidnud, aga väga põnev oleks teada, kui palju selliseid linnasid maailmas veel, kus alla 100k elaniku ja nõnda palju sportlaseid OM-l esindatud. Järgmisel aastal tulemas taliolümpia ning loodetavasti on meie säravaimad sportlased ka seal esindatud. Miks mitte OM-le juurde lisada ka MM või EM-i arvud.</p> <p>Pallimängude publikunumbrid. Korvpall, võrkpall, jalgpall ja teised pallimängud toovad parimatel päevadel võistlusi jälgima väga suure hulga inimesi. Pole kindel, kas see otseselt strateegias peaks olema välja toodud, kuid huvitavad numbrid mida jälgida sellegipoolest. Viskasin pilgu peale selle aasta suurima publiku numbriga mängudele erinevatel aladel: Tartu Ülikool Maks & Moorits vs Kalev Cramo 2500 inimest Bigbank Tartu vs Pärnu Võrkpalliklubi 1530 inimest Tartu JK Welco vs FC Elva 537 inimest Tartu JK Tammeka vs FC Kuressaare 415 inimest Välk 494 finaali mängudel oli kohal 500+ inimest, kuid konkreetset numbrit ei leidnud Tartu Ravens Futsal vs Tallinna FC Bunker Panther 209 inimest Erinevatelt spordialadelt veel Miss Valentine, Rally Estonia, Tour of Estonia, Zirk Swim Cup ja mitmed teised sündmused töid korraga kohale suure hulga rahvast sporti jälgima. Usun, et sporti jälgides saadud inspiratsioon kandub perekondades edasi ning aitab kaasa liikuvama tartlaste kujunemisele. 😊</p> <p>Kokkuvõtteks veelkord aitäh hästi kirja pandud strateegia eest. Loodan, et eesmärgid saavad täidetud ning väljakutsed lahendatud.</p> <p>Üheskoos liikuva ja tervema Tartu suunas. 🙌🙌</p>	<p>Arvestada osaliselt</p>	<p>Välja pakutud mõõdikud lisatakse iga-aastase tegevuskava ja osakonna tegevuste statistiliste näitajate tabeli juurde. Kultuuristrateegias neid eraldi välja tooda, sest tegemist liiga spetsiifiliste näitajatega.</p>

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>Tere!Olen elupõline tartlane. Kui üks tuttav hiljuti küsis, kas ma olen kunagi kauem eemal viibinud, siis pean tunnistama, et ei ole. Seetõttu olen jälginud linna arengut seestpoolt vähemalt varasest teismeliseeast, mis kattub mugavalt Eesti Vabariigi taastamisega 1991. aastal.Üheksakümnendate Tartu oli kohutav. Ei kavatsegi muud sõna kasutada. See oli surnud, uimane, padukonservatiivne linn, mis matkis loovust ja värskust. Tartlaste kirjandus, kunst ja filmindus oli üheksakümnendatel umbes sama loov ja värsked kui kaheksakümnendate Nõukogude Liidus – siis oli see suurepärase, aga kui kümnekond aastat hiljem vabas Euroopas käiati ikka sama joru, mõjus see noorele masendavana. Nüüd, 2025. aastal Tartus ringi käies hindan iga keharakuga seda, kui kaugele me oleme jõudnud.Oma 45. eluaastal olen täpselt nii palju näinud, et hinnata progressi, ja olen täpselt nii vähe elanud, et mitte manduda klassikalisesse lõksu, kus ätt jaurab sellest, kui imeline oli vanasti. Kus postitatakse pilte 90-ndate alguse Tartust ja õhatakse toonase elu järele. Ainus asi, mis väärrib 90-ndatest austamist, on anarhiline vaimsus ja kunsti tegemine rahatuse kiuste.See aga ei tähenda, et saame mugavalt uskuda, kui hästi on kõik. Ei ole. Tartul on alati oht sumbuda ja kinni kasvada. Selle vastu ei aita muu kui pidev tung edasi, pidev usk sellesse, et alati saab paremini. Ja, mis kõige tähtsam, pidev võitlus nende häältega, kes karjuvad, et vanalinn tuleb puhastada kõrtsidest ja meelelahutusest või et Tartu äärde on vaja kahekorruselist suursaali (kuhu tulevad Metallica ja Chicago Bulls korraga mängima), sest ainult see päästab rohtuva linnakese.Olen ise osalenud teatri- ja kirjanduselus ning seltsinud muusikaelu esindajatega – ainus, mis päästab konnatiigi saatusest, on usk sellesse, et inimesed saavad ise hakkama, kui neid kogu aeg ei takista, ei piira, ei keela. Tõlgin parajasti üht näidendit, kus nimetu diktaatorriigi tsensor kinnitab, et loovusele pole kahjulikumad emotsiooni kui hirm. Tartu puhul oleks see hirm uute piirangute, hirm järjekordsete toetussummade kaotamise, hirm põhjenduse ees, et „kes seda ikka vajab“. Kui me sulgeme populaarse kõrtsi, mis on ühtlasi subkultuuride ja kogukondade käimispaiaks, kui me kaotame ära kultuurialase toetusmeetme (sest seda taotleb ju nii vähe), kui me tühistame plaani ehitada lõpuks ometi kultuuriasutustele hädavajalikku suurhoonet (sest kes neid purkisittujaid ikka vajab), siis, jah siis on Tartu tõesti saavutanud oma vaikiva enamuse eesmärgi summutada neid tüütuid kulturnikuid, keda mitte keegi ju ei kuula, ei loe, ei vaata.Siis saab Tartust tõesti see kena väike puust linnake, kuhu ei kerki uusi hooneid, kus ei avaldata uusi teoseid ja kust noored kolivad massiliselt minema, et keskpärased väikekodanlased saaks rahus oma lehepuhuritega muidu hiirvaiksesse linna natukenegi müra tekitada.</p>	Teadmiseks võtta	

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>KU11 - Keskkonnahoidliku kultuurikorralduse juhendi rakendamise osakaal. See mõõdik ei kajastu kuidagi tegevustest. Samuti ei ole sõnastatud konkreetset eesmärki, sest osakaalu kohta on võimaliku juba aimu saada Tartu ja Lõuna-Eesti kultuurivaldkonna uuringust 2025.</p> <p>Ettepanek on lisada see tegevussuuna 1.2.3. alla või luua eraldi konkreetne tegevussuund nagu ligipääsetavusega ja selle alla ka tegevused.</p> <p>Minu 5 aastase kogemuse põhjal kestlikkuse või keskkonnahoidlikkuse fookusteemana välja toomisest ja ära mainimisest on vähe, selleks et sündmused oleksid kestlikud, et kultuur ja sündmused arvestaks maksimaalselt ümbritseva keskkonnaga ja aitaks ressursse säästlikult kasutada, selleks on vaja selgeid eesmärke, tegevusi ja tegusid (sh ka linna enda poolt).</p> <p>Kui kestlikkus üks fookusteemadest ja "meie ühine vastutus" nagu kirjas, kuid sellega pole seotud tegevussuunda ja eesmärk on samuti pigem hetkeolukorda vaatlev, siis kuidas saame seda fookusteemaks üldse nimetada?</p>	Arvestada	<p>Strateegiasse lisatakse tegevussuund 1.1.7. Keskkonnahoidliku kultuurikorralduse juurutamine.</p> <p>„Tartu rakendab kultuurikorralduses keskkonnahoidlikke põhimõtteid ja eeldab seda ka kõigilt partneritelt. Linn sätestab toetusmeetmetega miinimumnõuded ning pakub korraldajatele juhendmaterjale, koolitusi ja nõustamist. Tähelepanu pööratakse vastutustundlikele hangetele, ühekordsete lahenduste vältimisele, materjalide taas- ja korduskasutusele, energiatõhususele, jäätmetekke vähendamisele ja tõhusamale sorteerimisele ning kohaliku ja taimse toitlustuse eelistamisele. Iga sündmuse juurde kavandatakse liikumislahendused, mis soodustavad ühistranspordi, jalgrattaga ja jalgsi liikumist, ning kommunikeeritakse vastavaid põhimõtteid külastajatele. Linn arendab ühiskasutatavaid materjalipanku ja vahendusplatvorme, viib ellu regulaarseid koolitusi, soodustab koostööd korraldajate vahel ning juurutab mõjuhindamist, et tõsta valdkonna keskkonnateadlikkuse taset.“</p>
<p>Tere</p> <p>Täna võimaluse eest avaldada teaduskooli poolt arvamust. Teen seda ka veebilingi kaudu.</p> <p>Rõõm on töötada linnas, kus pööratakse noorte arengule palju tähelepanu ning iga noor on väärtustatud. Ka teaduskool soovib anda oma panuse Tartu linna noorte annete arendamisse.</p> <p>Meie poolne ettepanek puudutab 3.2.1.</p> <p>Luu süsteem, kus huviharidust arvestatakse formaalõppe osana ning toetada üldhariduskoolide ja huvikoolide koostööd. Koguda andmeid huvihariduse ja formaalhariduse lõimimise hetkeseisu ja mõju kohta, et tuvastada arenguvõimalused, sh II ja III kooliastmes. Lisaks soodustada uute huviringide ja programmide loomist eri valdkondades, et noored saaksid avastada oma huve ning arendada samal ajal oma andeid ja oskusi.</p>	Arvestada	<p>Muudame strateegia sõnastust. Uus tegevussuuna 3.1.3. sõnastus seab kõige esimeseks oma huvide avastamise, mis on annete avastamise ja arendamise eelduseks.</p>

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
1.2.2. stipendiumiteema - on olnud jutuks, et linnakirjaniku stipendium muudetakse töötasuks, see peaks siis kuidagi strateegia punktis kajastuma. "Linnakirjaniku tegevuse toetamist stipendiumi või võimalusel töötasuga"?	Arvestada osaliselt	Täpsustame sõnastust. Kinnitame, et oluline on loovisikute jätkuv toetamine, strateegias ei sõnastada, kas tegemist on stipendiumi või töötasuga.
1.6.2. kirjanduslinn - lisada ka, et kirjanduslinnal on oma regulaarselt uuendatav strateegia?	Arvestada	Täiendame tegevussuuna 1.6.2. sõnastust muuhulgas järgnevalt: „Kirjanduslinna potentsiaali toetamiseks viiakse tegevusi ellu vastavalt regulaarselt uuendatavale kirjanduslinna strateegiale, kus muuhulgas on oluline roll nii raamatukogudel kui ka kirjandussündmustel- ja festivalidel.“
Lihtsalt tähelepanek, aga mitmeski mõttes kultuuriosa tegeleb noortega märksa laiahaardelisemalt kui noorteosa ise - viimases on tunda mõnevõrra "getostavat" suhtumist, justkui noored peaksid olema hõlmatud just spetsiifiliselt neile suunatud tegevustesse ning kaasatus laiemasse kultuurikeskkonda, publikuks ja kaaskorraldajaks "täiskasvanute" kultuurisündmustesse ja programmidesse oleks vaid väikeste tööampsude teema. Ehk saab sinna mingi lisalause, et noorte sidustamine laiema kultuurikeskkonnaga on välja toodud strateegia kultuuriosas vms.	Arvestada	Noorte peatükk strateegias struktureeritakse ja täiendatakse vastavalt eesmärgile.
Võiks olla kaardirakenduse andmekorjele sarnane vorm, kus saab ühingu esindaja välja tuua eduka riikliku/rahvusvahelise tulemuse-> liiguks edasi osakonda ning siis ASOsse, kes paneks nupukese üles kodulehele	Arvestada osaliselt	Tegemist ei ole strateegia tasandi ettepanekuga, mistõttu seda KU35 eraldi välja ei tooda. Kultuuriosakond analüüsib, kuidas andmeid paremini koguda ning arvestab ettepanekus välja toodud ideega.

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>Austatud kultuurijuhid</p> <p>Alustan märkusi kultuuristrateegiale väljavõttega Tartu visioonist aastani 2045: „Rahvusvahelise haardega ülikoolilinnas on koostöö ja teaduspõhine mõtlemine iseloomulikud igale valdkonnale.” Strateegias väidetakse et „Tartu kultuuristrateegia toetab Tartu linna arengukavas püstitatud visiooni elluviimist.” See väide kätkeb endas suurt valet.</p> <p>Loodushoid ja looduskaitse on lahutamatu osa kultuurist rahvusvahelise haardega ülikoolilinnas. Kindlasti ei piisa „keskkonnahoidliku kultuurikorralduse juhendist”, kui loodushoiu kultuuri ei rakendata tegudega, vaid lokkab looduskultuuritus – parimas kasvueas parkide valdavas osas maharaiumisele (kesklinn – Keskpark, Holmi park) määramine või elamuehituseks määramine - Maarjamõisa linnaosas paiknev Sanatooriumi park, kus ajalooliselt on kultuuri-, teadus- ning hõimukoostöös välja kujundatud pargimaastik, millele kaitse ja renoveerimise vajadust on nõudnud arvukalt teadlasi kõige erinevamatest teadusvaldkondadest ja kogukondadest. Tuletan siinjuures kultuurijuhtidele meelde rohkem kui 1000 allkirjaga petitsiooni, mille Eesti Looduskaitse Seltsi esimees koos Tartu Soome Seltsi esimehe Sakari Neuvoneni ja kodanikuühiskonna esindajatega andis 2022. aastal üle tookord volikogu juhtinud Tõnis Lukasele (linnapea Urmas Klaas ei pidanud võimalikuks ELKS delegatsiooni vastu võtta), kes käesoleval ajal kandideerib seekord Tartu järgmiseks linnapeaks. Palun kultuurijuhtidel lugeda ja mõtestada: https://elks.ee/petitsioon-sanatooriumi-pargi-kaitseks-tartus/ ning täiendada kultuuristrateegiat ajalooliste parkide kaitse osaga.</p> <p>Ettepanek strateegia täiendamiseks: „1.4. Tartus on valdkonna vajadusi arvestav, mitmeotstarbeline ja riskasutust võimaldav kultuuritaristu ning loovust toetav linnaruum.” osas ja ELKS värske pöördumine.</p> <p>1.4.3. Sõnastus praegu: „Tartu väärtustab oma ajaloolist linnaruumi ja arhitektuurset pärandit.” Ettepanek täiendatud sõnastuseks: „Tartu väärtustab oma ajaloolist linnaruumi ja arhitektuurset pärandit pidades kõrgeimaks prioriteetsuseks Eesti rahvust ja rahvuskultuuri üles ehitanud suurte inimeste poolt loodud pärandi hoidmist ja rekonstrueerimist Tartu linnaruumis, Tartu maastikus.” Toon siinjuures eraldi välja kolm nime: Oskar Kallas – Tartu Ülikooli audoktor aastast 1926, Aino Kallas – Eesti Akadeemiliste Naiste Ühingu auliige aastast 1936, Aleksander Eisenschmidt – põllumajandusdoktor Eesti põllumajanduse arendaja ning suunaja. Nende pärandisse hoolimatu suhtumine on kuritegu, mis vajab heastamist.</p>	<p>Arvestada osaliselt</p>	<p>Täpsustame strateegia tegevussuuna 1.4.3. sõnastust muu hulgas järgnevalt: „Tartu väärtustab oma ajaloolist linnaruumi ja arhitektuuripärandit, toetades miljööväärtuslike alade ja mälestiste uurimist, säilitamist, korrastamist ning eksponeerimist. Samuti tegeleb linn Tartu jaoks oluliste inimeste mälestuse ja nendega seotud pärandi jäädvustamise ning esiletoomisega linnaruumis.“</p>

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>Kõige värskemalt juhitakse tõeliste, kuid hävitamise ohus olevate väärtuste säilitamise vajadusele tähelepanu Eesti Looduskaitse Seltsi 26. juuli kongressi poolt vastu võetud pöördumises Tartu praeguse linnapea Urmas Klaasi ja oktoobrikuistel valimistel linnapea ametit taotlevate isikute poole.</p> <p>Eesti Looduskaitse Selts ühendab inimesi, kelle väärtushinnanguteks on loodus ja kultuur. Selts asutati Jaan Eilarti eestvedamisel aastal 1966. Seltsi eesmärk on looduse ja ühiskonna vaheliste suhete koordineerimine, kultuuripärandi väärtustamine, säästva arengu, looduse kasutamise ja maastiku-korralduse edendamine ja propageerimine ning inimeste keskkonnateadlikkuse suurendamine.</p> <p>„MÄRGUKIRI TARTU LINNAPEALE JA LINNAPEA KANDIDAATIDELE Meie, Eesti Looduskaitse Seltsi (ELKS) 26. juulil 2025 toimunud kongressi osavõtjad, pöördume Tartu linnapea ning 2025. aasta kohalikel valimistel linnapeakandidaatidena üles astuvate erakondade ja isikute poole.</p> <p>Tuletame meelde, et Tartu Sanatooriumi pargi näol on tegemist olulise loodus- ja kultuuripärandiga, mille säilitamine ja taastamine nõuab otsustavaid ning sisulisi samme. Sanatooriumi pargi puhul ei piisa üksnes väärtustamise retoorikast – vajalik on tegutseda selle nimel, et säilitada ja vajadusel taastada nii pargi looduslikud kooslused kui ka sealne ainulaadne arhitektuur.</p> <p>Eesti Looduskaitse Selts seob looduskaitse ja kultuuripärandi hoidmise inimese tervise ja rahvuskultuuri kestlikkusega, olgu see linnas või maal. Tartu kontekstis tähendab see kiireid ja vastutustundlikke samme Tartu Sanatooriumi ja seda ümbritseva pargiala säilitamiseks ning taastamiseks, vältimaks nende lõplikku hävimist.</p> <p>Tartu Maarjamõisa maastikus on oma jälje jätnud Oskar ja Aino Kallas ning Aleksander Eisenschmidt. Nende pärand ühendab looduse, teaduse, kultuuri, hõimusuhted ja diplomaatia – valdkonnad, mis toovad Tartusse huvilisi nii Eestist kui ka välismaalt. Nimetatud väärtuste hoidmine on mitte ainult kohalik, vaid ka rahvusvaheline vastutus.</p> <p>Kutsume Tartu linna juhte ja valimistel kandideerijaid üles võtma selge ja siduva seisukoha Sanatooriumi pargi kaitseks ning algatama vajalikud sammud selle väärtusliku ala terviklikuks säilitamiseks.”</p>		

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>Aitäh Tartu kultuuristrateegia vedamise eest. Toetame igati kultuurielu mitmekesisust ja oleme alati valmis dialoogiks.</p> <p>Eesti Rahva Muuseumi mõtted ja tähelepanekud on järgmised.</p> <p>Toetame väga kultuuritegijate heaolu fookusesse võtmist seda nii konkurentsivõimeliste töötasude ja töötingimuste tagamisena kui ka koostöövõrgustike arendamisel.</p> <p>Näeme, et arengukavas võiks kaaluda jõulisemalt ka Tartu linna kui tervikliku kultuurikeskkonna vaate esile toomist. Punktis 1.2.5 on küll toodud ühe eesmärgina ülikoolide ja linna koostöö tihendamine ning toetatakse koostööd ka Lõuna-Eesti omavalitsustega. Küsimus on – mida tähendab termin Tartu kultuurielu? Kas see on Tartu linna rahastatavate kultuuriorganisatsioonide areng või on see strateegiline valik kõigi linnas toimivate kultuuriasutuste koostöö kaudu kultuurist osasaamist suurendada. Teeme ettepaneku Tartu kultuurielu tähendust veidi enam dokumendis avada ning laiendada seda nt läbi koostöövõrgustike arendamise ka teistele Tartu linnas tegutsevatele üleriigilise mõjuga organisatsioonidele.</p> <p>Jaksu ja edu veelkord kultuuristrateegia vedamisel!</p>	Arvestada	<p>Täiendame tegevussuuna 1.1.1. sõnastust muuhulgas: „Kultuuri tehakse ja vahendatakse linnale kuuluvates asutustes (sh raamatukogudes ja muuseumides), riiklikes ja eraalgatuslikes organisatsioonides, loomeettevõtetes ning loovisikute ja kogukondade poolt. Linn toetab erineva mastaabi ja vormiga kultuuriprojekte ning -tegevusi alates kogukondlikest ja rohujuuresandide algatustest, kultuuriinstitutsioonidest ja suure kandepinnaga kollektiividest kuni valdkondadevaheliste ja eksperimentaalsete koostööprojektideni.“</p>

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>Austatud Sten Svetljakov</p> <p>Täna Teid Tartu kultuuristrateegia 2035 kavandi saatmise eest arvamuse avaldamiseks. Saadan Tartu Ülikooli kommentaarid ja ettepanekud. Mitmeid ideid oleme varem ka linnavalitsusele kirjalikult või kohtumistel esitanud ning osa nendest oli kajastatud ka Tartu linna ja ülikooli koostööleppe kavandis, mis paraku on veel sõlmimata. Loodame ka sellega lähiajal edasi liikuda.</p> <p>Sporditaristu</p> <p>Oluliseks küsimuseks on ülikooli spordihoone lähedal asuva staadioni tulevik, mis täna on tehniliselt ebarahuldavas seisus ja mille potentsiaal linna ja ülikooli spordielus on alakasutatud. Kultuuristrateegia kavand käsitleb küll spordi, noorsootöö ja ligipääsetavuse teemasid, aga konkreetselt ülikooli staadioni või Akadeemilise Spordiklubi infrastruktuuri kaasajastamine ei ole mainitud. Teame, et Tartu linnal on plaan renoveerida lähiaastatel Puiestee tänaval asuv koolihoone ja rajada sinna piirkonna kool. Koolihoonele lisaks vajavad lapsed ka spordiplatsi või staadionit. Teen ettepaneku lisada strateegiasse eesmärk arendada Tartu Ülikooli, Akadeemilise Spordiklubi ja linna koostöös välja kaasaegne ja laiapõhjalise kasutajaskonnaga spordistaadion, mida saaks kasutada koolispordi, tippspordi ja kultuurilistel eesmärkidel. Selleks sobiva ühisrahastuse mudeli peame leidma läbirääkimiste teel. Leian, et see võiks olla strateegiline koostöökoht linna ja Tartu Ülikooli vahel.</p> <p>Tipp- ja noortesportile on eraldi pühendatud aruteludes punktid nagu stipendiumid, üleminekupilv, vastutus ja rahastuse struktuur, kuid taristuinvesteeringute (näiteks ujumisbassein, jalgpallihall) osas võiks välja tuua ka ülikooli taristu kaasamise.</p>	<p>Arvestada osaliselt</p>	<p>Täpsustame tegevussuuna 2.1.2. sõnastust muuhulgas: „Eesmärk on kujundada turvaline, mitmekesine ja inspireeriv avalik ruum, kus liikumine on loomulik osa igapäevaelust. Selleks arendatakse ja kaasajastatakse asumipõhiselt erinevat liikumis- ja sportimistaristut, sealhulgas välijõusaale, terviseradu ja spordiväljakuid. Linn toetab hoovi- ja tänavaspordi arengut, mis innustavad ennekõike lapsi ja noori oma igapäevast keskkonda aktiivselt kasutama. Erilist tähelepanu pööratakse ka olemasolevate spordihoonete, koolide ja lasteaedade spordiplatside paremale kättesaadavusele kogukondlikele tegevustele, tagades nende laialdasema kasutamise ka õhtuti ja nädalavahetustel.“</p>

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>Kultuur</p> <p>Tartu linna kultuurivaldkonna järgnevate aastate suureks eesmärgiks on uue südalinna kultuurikeskuse Siuru rajamine. Siuru on planeeritud uueks koduks Tartu linnaraamatukogule ja Tartu kunstimuuseumile ning täiendavalt on keskusesse planeeritud saalid, väärtfilmikino, kohvik ja teised toetavad tegevused. Näen suurt potentsiaali ja sünergiat, kui Siurus oleks võimalik leida püsiv tegevuspaik ka linna ja ülikooli esinduskultuurikollektiividele. Kindlasti leiavad kollektiivid võimaluse kasutada saale nii esinemiseks kui võimalusel harjutamiseks, kuid püsivaid ruume rahvakultuurikollektiividele keskusesse paraku planeeritud ei ole.</p>	Arvestada osaliselt	<p>Tegevussuund 1.4.2. kohaselt on Siuru keskuse rajamine Tartu kultuurielu jaoks strateegiline arenguhüpe. Siuru keskuse ruumiprogramm ja ruumide kasutuse kava ei ole aga strateegia tasandi teema. Siuru saali jm ruumide oma sündmuste kasutamiseks välja rentimise võimalus saab olema kõigil organisatsioonidel ja korraldajatel. Paraku ei ole võimalik kollektiivide suurt arvu ja spetsiifilisi soove arvestades Siurust kujundada ülikoolide kollektiivide püsivat tegevuspaika. Nii ülikooli kui ka kõik teised kollektiivid saavad kasutada linnas juba olemasolevaid ruume enda tegevuseks (koole, lasteaedu, spordiklubisid jm pindu) nii nagu see täna toimib. Korraldame kohtumise, kus Siurut tutvustada ja koostöövõimalusi arutada.</p>
<p>Üheks kitsaskohaks on Üliõpilasmaja ja üliõpilaste kultuuritegevuse toetus. Teemaaruteludes on välja toodud vajadus katusorganisatsiooni järele üliõpilaste kultuuriloomingu toetamiseks, samuti ruumikasutuse ja toetuste lihtsustamine, mentorlus ja stipendiumid. Leian, et MTÜ Tartu Üliõpilasmaja, mis ühendab erinevaid Tartu linna esinduskollektiive (lauljad, tantsijad, puhkpilliorkester, sümfooniaorkester), võiks omada strateegias unikaalset rolli just noorte loomingu eneseteostuse platvormina. Tudengikultuur vajab süsteemset toetust, sh üliõpilaste katusvõrgustiku tugevdamist, lihtsustatud taotlusprotsesse, mentorlusprogramme MTÜ Tartu Üliõpilasmaja kaudu.</p>	Arvestada osaliselt	<p>Täpsustame sõnastust, toome rahvakultuuri kultuuristrateegias eraldi välja tegevussuundades 1.1.1. ja 1.1.4.</p>
<p>Meie ühine eesmärk on kultuuriväärtuste kaitsmine, sh keel, kultuur, kunst. Selles suunas võiks linnavalituses koostöö ülikooli muuseumide, raamatukogu ja teiste üksustega olla järgmistel aastatel oluliselt tihedam. Eraldi koostöökoht võiks olla linna ja ülikooli kultuuriasutuste kriisivalmiduse ühine kasvatamine.</p>	Arvestada	<p>Täpsustame tegevussuundade 1.1.1. ja 1.5.2. sõnastust.</p>

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>Suurt potentsiaali näen seoste tugevdamisel teaduse ja kunsti vahel. Näiteks mitmes ülikooli õppe- ja teadushoones toimuvad regulaarselt avalikud kunstinäitused, mis ühelt poolt rikastavad õpikeskkonda, aga teisalt ka avalikku ruumi. Meie ühine eesmärk võiks olla tõsta teadlaste ja kunstnike koostöö nähtavuse ja toetuse kaudu, näiteks ühiste ürituste ja loomehäkatonide kaudu. Selleks on vaja selge struktuuriga koostööplatvormi.</p>	Arvestada	<p>Täpsustame tegevussuuna 1.5.2. sõnastust muuhulgas: „Tartu toetab loome- ja kultuurisektori koostööd teiste valdkondadega, mis loob uusi võimalusi innovaatiliste toodete ja teenuste arendamiseks ning tugevdab kultuuri ja loomeettevõtluse rolli linna arengus. Olulisel kohal on Tartu ülikoolide ja teadusasutuste potentsiaali senisest teadlikum ja süsteemsem sidumine kultuurivaldkonnaga“.</p>
<p>Toomkirik, botaanikaaed ja muuseumid Soovime jätkata koostööd selleks, et linnarahval oleks ligipääs nii ülikooli botaanikaaiale kui arenevale Toomemäele, kus Euroopa kultuuripealinna raames rajasime Toomkirikule ühiselt uue nüüdisaegse valgustuslahenduse. Paraku on hiljuti selgunud, et Toomkiriku varemete osa on ehituslikult kehvas seisus ning lagunevad varemed on muutunud inimestele ohtlikuks. Soovime teha linnaga koostööd varemete ohutuse parandamiseks, et Toomkirikut hoida linnarahvale avatuna. Tartu linna tegevustoetuse maht ülikooli muuseumidele ja botaanikaaiale avalike teenuste pakkumiseks vajavad ülevaatamist. Et ülikool saaks säilitada linna elanikele, turistidele ja teistele kasutajatele tasuta juurdepääsu botaanikaia välialale, tuleb koostöös leida sobiv rahastusmudel. Samuti vajab korrigeerimist linna püsitoetus Tartu tähetornile ja seal linna esinduslipu eksponeerimisele.</p>	Teadmiseks võtta	<p>Kvaliteetne linnaruum on oluline osa linna strateegilistest eesmärkidest ning seotud nii loovuse, liikuvuse kui muude valdkondadega (tegevussuunad 1.4.1. ja 1.4.3.). Rahastusotsused koostööpartneritele tehakse igal aastal eelarve koostamise käigus ja pikemaajalised investeeringud planeeritakse eelarvestrateegias.</p>

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>Liikuma kutsuv linnaruum</p> <p>Ülikooli hooneid ümbritsev ala on osa avalikust linnaruumist (nt Toomemägi, raamatukogu- ja peahoonesine ala, Emajõe-äärne ala Delta ja spordihoone juures jne), mis pärast peame oluliseks mõtestada ning arendada seda ühiselt. Eeltoodut silmas pidades näen võimalust kujundada ühiselt ülikooli spordihoone ümbrusest multifunktsionaalne ja keskkonnasõbralik spordilinnak, millega kutsuda liikuma linnakodanikke ning arendada noorte- ja tippporti. Linnak hõlmaks nii sportimisvõimalusi sisetingimustes (pallisaalid, kergejõustikuhall, jõusaalid jms) kui ka väljas (staadion, harjutusväljak, jõulinnak jms). Kesklinna lähedal asuva hea ligipääsuga spordilinnakus saaks korraldada Tartu linnale olulisi suurüritusi (sh Startup Day, liikumispeod, spordiüritused, kontserdid, kultuuriüritused jms).</p>	Arvestada osaliselt	Täpsustame tegevussuuna 2.1.2. sõnastust muuhulgas: „Erilist tähelepanu pööratakse ka olemasolevate spordihoonete, koolide ja lasteadeade spordiplatside paremale kättesaadavusele kogukondlikele tegevustele, tagades nende laialdasema kasutamise ka õhtuti ja nädalavahetustel.“
<p>Linnaelanike, sh üliõpilaste liikumisharjumisi parandaksid paremad jalgratta ühendusteel ülikooli suuremate linnakute vahel kesklinnas ja Maarjamõisa piirkonnas. Selle kohta näitas veenvaid tulemusi ülikooli liikuvusuuring, mille tulemusi tutvustasime ka linnavalitsusele.</p>	Teadmiseks võtta	Igapäevane liikumine (sh jalgrattaga) on strateegias kajastatud ja on linna jaoks oluline (strateegia 2.1.2). Riia tänav, mis ühendab kesklinna ja Maarjamõisa piirkonda, on jalgrattateede põhivõrgu osa. Riia tänavale peaks jalgrattateed kava kohaselt välja ehitatama 2029. aastaks. Täpsem ehitusprojektide ajakava ja järjekord selgub igal aastal uuendatava eelarvestrateegiaga.
<p>Strateegia võiks rõhutada kultuuri ja liikumise lõimimist linnaruumis. Näiteks erinevad orienteerumisrajad, kus punktideks on Tartuga seotud ajalooliste isikutega seotud paigad. Strateegia võiks panna suuremat rõhku ka kogukondlikele liikumisüritustele, sh sellistele, mis ühendavad sporti ja kultuuri. Näiteks saaks korraldada temaatilisi jalutuskäike, kus tutvustatakse linna ajalugu või kultuurilisi objekte.</p>	Arvestada osaliselt	Täpsustame tegevussuuna 2.1.2 sõnastust muuhulgas „Tartu arendab linnaruumi viisil, mis soodustab igapäevast liikumist, aktiivset eluviisi ja spordiga tegelemist kõigis vanuserühmades. Eesmärk on kujundada turvaline, mitmekesine ja inspireeriv avalik ruum, kus liikumine on loomulik osa igapäevaelust.“

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
<p>Liikumisharjumused ja liikumisõpetuse arendamine</p> <p>Kultuuristrateegia täiendamisel tuleks pöörata senisest enam tähelepanu liikumisvõimaluste kättesaadavusele ning kvaliteedile eri vanusegruppide jaoks.</p> <p>- Soovitame kehtestada nõude, et uute arenduste ja avaliku ruumi planeeringutes tuleb arvestada liikumistaristu rajamisega eri vanusegruppidele. Eriti oluline on pöörata tähelepanu noortele (lisaks lastele ja eakatele), kellele praegu jäävad liikumisvõimalused linnakeskkonnas piiratumaks. Näiteks just kesklinna piirkonda tuleks rajada rohkem noortele suunatud liikumisrajatisi, nagu rularambid, ronimiskohad ja korvpalliplatsid. See aitaks tuua noori aktiivsesse tegevusse linnasüdamesse ning elavdaks linna avalikku ruumi.</p>	Arvestada osaliselt	<p>Liikumisharjumuste ja liikumisõpetuse arendamine on linna jaoks oluline prioriteet (tegevussuund 2.1.4.), seda on mh välja toodud ka Tartu linna arengukavas 2035. Linna ruumilist arengut suunab Tartu linna üldplaneering 2040+, mh on seal sätestatud põhimõte, et vabaõhu spordi- ja mänguväljakute asukohtade kavandamisel tuleb lähtuda sellest, et igas asumis oleks koht eri vanuses ja huvidega inimestele. Samuti on linna eesmärgiks avada kooli- ja lasteaiahoovid, et need oleks samuti kasutatavad vaba aja veetmiseks. Lisaks kavandatakse erinevaid liikumisvõimalusi kaasava eelarve raames. KU35 seesuguste investeeringute asukohtasid ja maksumusi ei kavanda, linna investeeringute nimekiri on leitav linnaeelarve juures ning eelarvestrateegias.</p>
<p>Noortesporti ja multispordi arendamine: tuleks kaaluda uuringu läbiviimist, et selgitada, kuidas tagada lastele pidev ligipääs erinevate spordialade treeningutele. Avatud treeningute korraldamine mitmesugustes spordiklubides looks paindlikke võimalusi ja toetaks mitmekülgset arengut.</p>	Arvestada	<p>Linn viib läbi regulaarselt nii noorte valdkonna kui ka liikumisuuringuid. Võtame järgmiste uuringute kavandamisel ettepanekut arvesse.</p>
<p>Treeningute kättesaadavus ja rahastamine: praeguses strateegias puuduvad konkreetsed tegevused, mis parandaksid treeningute kättesaadavust. Soovitame seada eesmärgiks, et igal lapsel oleks võimalus osaleda vähemalt ühes sporditrennis, mida linn rahaliselt toetab.</p>	Arvestada	<p>Tartu linn toetab laste ja noorte osalemist vähemalt kahes eraõigusliku koostööpartneri pakutavas tegevuses sõltumata valdkonnast. Treeningutega seotu parandamisele on suunatud alaeesmärgid 2.1, 2.2 ja 2.3.</p>
<p>Liikumisõpetus koolides: liikumisõpetus tuleks strateegias käsitleda eraldi fookusvaldkonnana. Vajalik on regulaarne analüüs koolide ruumivõimaluste, õpetajate koolituse ja koostöövõimaluste kohta sporditaristutega.</p> <p>Õpetajate koolituste toetamine: liikumisõpetajate professionaalse arengu toetamiseks tuleks luua eraldi fond, mis võimaldaks koolitustel osalemist, sh rahvusvahelistel koolitustel. Praegu on koolide võimalused piiratud, kuid õpetajate huvi ja vajadus on suur.</p>	Arvestada osaliselt	<p>Täpsustame alaeesmärgi 2.3. „Spordivaldkonda arendavad kvalifitseeritud ja motiveeritud treenerid ning juhendajad“ all olevate tegevussuundade sõnastust.</p>

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
Liikumisrõõmu üritused ja festivalid: strateegiasse tuleks lisada liikumisfestivalid ja koostöös spordiklubidega korraldatavad multisportifestivalid, mis toimuksid regulaarselt. Samuti võiks kaaluda rahvusvaheliste liikumisteemaliste koolituste toetamist.	Arvestada osaliselt	Täpsustame tegevussuuna 2.1.1. sõnastust muuhulgas: „Linn pakub rahalist ja korralduslikku tuge kogukondlikele liikumisalgatustele, sealhulgas liikumissarjadele ja -festivalidele, spordipäevadele, multisportisündmustele ja teistele ettevõtmistele. Samuti arendatakse liikumist edendavaid kampaaniaid ja koostöövõrgustikke, kaasates spordiklubisid, haridusasutusi, tööandjaid ning spordivaldkonna eeskujusid, et kujundada positiivseid hoiakuid ja soodustada aktiivset eluviisi.“
Liikumise toetamine koolieelses eas: igas lasteaias peaks töötama erialase haridusega liikumisõpetaja, kes korraldab mitmekesiseid tegevusi, sealhulgas spordiüritusi, matku, uisutamist, suusatamist ja ujumise algõpet. Lasteaia füüsiline keskkond – nii siseruumid kui õuealad – peab pakkuma mitmekesiseid liikumisvõimalusi. Samuti tuleb pöörata tähelepanu liikumispauside integreerimisele õppetöösse ja lapsevanemate kaasamisele (nt jalgsi või rattaga lasteaeda tulemine).	Arvestada osaliselt	Täpsustame tegevussuuna 2.1.4. sõnastust muuhulgas: „Tartu soovib, et kõik linna koolid ja lasteaiad oleksid aktiivsed osalised Liikuma Kutsuva Kooli programmis ning kujundaksid liikumist toetava hariduskultuuri, kus kehaline aktiivsus on loomulik ja nauditav osa igast päevast. Liikumist integreeritakse õppetöösse, vahetundidesse, õuesõppesse ja huvitegevusse, pöörates tähelepanu mitmekesiste võimaluste loomisele, sh liikumist soosivad õuealad ja mänguvahendid.“
Liikumise monitoorimine haridusasutustes: soovitame strateegiasse lisada eraldi jaotuse, mis käsitleb liikumise toetamist haridusasutustes – eraldi lasteaias ja koolis –, kuna need on võtmetähtsusega arengukeskkonnad.	Arvestada osaliselt	Täpsustame strateegiat, tegevussuund 2.1.4.
Konkreetsemalt kirjutada sisse eakate teema (sh spordis). Lisaks avada ja esile tuua nn hõbemajanduse potentsiaali.	Arvestada	Täiendame strateegiat väljatoodud teemadest lähtuvalt, tegevussuund 1.1.3.
Rahvusvaheliste kontaktide lainedamine, võrgustikutöö teiste riikidega, heade praktikate katsetamine nii liikumises/spordis kui ka noorsootöös peaks olema lõplikus dokumendis selgemini näha. Hetkel rahvusvahelised sündmused küll on, aga kui rääkime Läänemere piirkonna esinduslikus liikumisaktiivsusest, peaks olema ka välja toodud rahvusvaheliste suhete mõõde praegusest suuremal määral.	Arvestada	Täpsustame sõnastust, tegevussuund 2.3.1. „Linn pakub kaasaegset täienduskoolituste valikut ja soodustab treenerite koostöövõrgustike arengut.“
Selgemalt tuua esile ja nimetada suurhalli rajamist, et võimaluse tekkimisel saaks viidata, et Tartu on selleks valmis.	Arvestada osaliselt	Täpsustame tegevussuuna 2.4.2. sõnastust: „Koostöös riigi, ülikoolide ja erasektori partneritega kavandatakse

Ettepanek	Seisukoht	Põhjendus
		üleriigilise tähtsusega spordirajatisi, mis vastaksid rahvusvaheliste suurvõistluste korraldusnõuetele ning aitaksid Tartul kujuneda atraktiivseks sihtkohaks tipptasemel spordi- ja liikumissündmuse läbiviimiseks.“
Erinevaid noorte earühmi rohkem liigendada, nt lapsed, gümnasistid jne.	Arvestada	Täpsustame sõnastust. Struktureerisime ümber alapeatüki 3 „Noored“.
Täiendada ja kirjutada lahti punkt 3.3.2., kus hetkel ainult üks lause.	Arvestada	Täpsustatud on alaeesmärgi 3.3. „Noortega tegelevad pühendunud ja motiveeritud professionaalid“ sõnastust ja tegevussuundi.